

יום הארציט של מרנא רבינו חיים מואלוזין זע"א נלב"ע י"ד סיון תקפ"א

הנה רבנו שליט"א קיבל מסורות מש"ב הגרש"ז ריגר זצ"ל ומגדולי בריסק אודות מרנא הגר"ח מואלוזין וקיבל מרבותיו צורת מסורות הדורות ע"פ הגר"ח, וע"כ יגע הרבה בספרי הגר"ח, ומסר שיעורים בהם, ובפרט בספר נפש החיים, והרבה פעמים שנשאל רבנו בענינים שונים, ואח"כ שמבקשים לדעת מקור הדברים, מראה בדקדוק לשונו הגר"ח ולמעלה בקדש אדונו הגר"א זע"א והבאנו חלק מהדברים בגליון פר' בהעלותך תשע"ד וכאן הבאנו דברים נוספים בס"ד.

3769/2018

בישוער

שמעתי שבתחילת זמן היו תלמידי הגר"ח וביניהם הנחלת דוד ורבי יוסף פיעער מכינים שיעור במשך ששה שבועות, ולבסוף ר' חיים הכניס כל מה שהוקשה להם בתוך המשנה הראשונה של שנים אוחזין, והבינו הכל כי היה בעל הסברה נפלאה בגאונות מופלגת. [א"ה, ראה מכתב הגר"י עפשטיין שבסו"ס סערת אליהו]

[וציין רבנו שליט"א דעל אף שהגר"ח היה גדול בעיני התורה ובהעמדת תלמידים עיקר מה שנשאר לנו ממנו זה ספרי נפש החיים ורוח חיים, ורק מעט בנגלה שנדפס בשו"ת חוט המשולש והוא פלא].

לא הבינו

אומרים שהגר"ח מואלוזין ז"ל היה נגד דרך הפלפול, והיה אומר פשוט והתלמידים אמרו עליו שכיון שאינו יודע לפלפל לכן אומר פשוט, ופעם אחת רצה להוכיח שידוע לפלפל, אמר שיעור שעה וחצי בפלפול, והתלמידים אף הגדולים שבהם כבר לאחר עשר דקות לא יכלו להבינו.

יחס לרעק"א

הביא רבינו דבתשובות רעק"א קמא סוף סי' קכ"א מובא כדברים האלה: אמר אברהם בן המחבר שמעתי תלונת רבים אשר הם מלינים על הגאב"ד דק"ק וולאזין כבוד הרב המנוח מהר"ר חיים זצלה"ה על כי ראו ספר אחד.. שם שם המחבר מתשובה זו שאלה כאילו שאל כבוד אבא מארי נ"י שאלה זו קדם הרב דולוזין וכו', ורצה המחבר בזה להרבות כבוד הרב דולאזין לאמר שגם אאמ"ו נ"י מריץ אליו שאלותיו, והרואים האמינו וכו', ומסיים שם כי רבי חיים וולוז'נר נצטער ע"ז מאד "ומיראתו פן יכזה בגחלתו דאבא מארי נ"י" כי נקט ליה בלבו עליו הפציר לבקש עיבורו מטא ולהשתדל לו שיכתוב אאמ"ו נ"י אליו איזה שורות של שלום.. להגיד לו כי עוזב התרעומת מלבו. וכה היה דברו כאש בוערת, שבאם לא ישיג מכתב כזה, לבו לא ינוח, רעיוניו כל יבקשו כל הימים אשר יהי עוד בחיים" וכו'.

ומספר רבינו כי בדפוס הראשון של שו"ת רעק"א הי' טעות סופר, ובמקום שיהי' כתוב פן "יכזה" בגחלתו נדפס פן "יכבה" בגחלתו [לשון כיבוי] והיה זה משמשים שחסו על כבודו של רבי חיים זצ"ל, על אף שברוב ענותנותו כתב כן, בכל זאת חסכו מחריפות הדברים שלא יהי' כתוב כ"כ נורא - "יכזה". (הה"ג רמ"ש שליט"א)

עיקר מלחמת היצר

שח רבנו לבני חו"ל: יודעים שאחד מהדברים שהכי קשה ליצר, הוא תורה! על תורה כתוב בראתי יצר הרע בראתי לו תורה תבלין היצר הרע, תורה זה אצלו מאד.. הוא לא יכול לסבול תורה.

כתוב בספר דרך עץ חיים [לרמח"ל] שבזמן גזירות ת"ח ת"ט השביעו את הס"מ למה הוא עושה נגד תורה, אז הוא אמר שכל הדברים אם יבטלו לא איכפת לו, אבל שילמדו תורה הוא לא יכול לסבול.

ועל זה היצר הרע משקיע את כל הכח שלו, לעשות שלא ילמדו תורה, ושלא יהיה בן תורה, לא מיבעיא בן תורה גדול ודאי, אלא אפילו כל שהוא.. היצר הוא נגד תורה! ולכן כל זמן שאין תורה לא איכפת לו כל כך, מילא, אבל תורה זה כואב לו, ועל זה עושה הס"מ את כל המאמצים כדי שלא יהי' תורה.

ומספרים שהיה אצל רבי חיים וולוז'נר תלמיד אחד שהיה לו כ"כ הרבה צרות, שלחו לו שהאמא חולה ואח"כ הגיע מכתב שהיא מתה. ור' חיים ואלוז'נר החביא את כל המכתבים ולא נתן לו, והסוף היה שהאיש הזה נהיה תלמיד חכם גדול מאד, והיה רב בסלוצק, קוראים לו הגאון רבי יוסף פיעער. ולולא זאת היה נשאר עם הארץ, ממילא זה היה כואב לשטן, לכן הוא עשה הכל כדי להפריע. וכך אמר רבי חיים וולוז'נר שכדאי לשטן לעשות חולה את האבא או את האמא, וכדאי לו זה, וכדאי לו זה, הכל כדי שלא יהי' תלמיד חכם, הוא יעשה את כל המאמצים, העיקר שלא יהי' תלמיד חכם.

ולא דוקא שלא יגדל תלמיד חכם גדול, אפילו תלמיד חכם קטן גם לא, הוא לא יכול לסבול שיהיה תלמיד חכם, זה אצלו הדבר הכי גרוע, ואין דבר שהוא כ"כ נגד רק תורה.

וכתוב באגרת הגר"א שאין דבר נגד היצר רק "תורה", אצל נשים צניעות ואצל זכרים תורה. וזה כואב לו מאד, ויעשה כל המאמצים, הכל כדי שלא יצא תלמיד חכם.

ואנחנו צריכים לעשות הפוך, אנחנו צריכים לעשות את כל המאמצים שיהיה "כן" תלמידי חכמים. כי כל מה שכלל ישראל מתקיים זה רק על ידי שיש

תלמידי חכמים, ובמקומות שלא היה תלמידי חכמים, לא החזיקו מעמד בשום דבר! כך בכל המקומות שלא היה תלמידי חכמים.

ובמדינת צרפת היה זמן שהיו שם בעלי תוספות, שהיו גדולי תורה מאד, ואח"כ זה הפסיק. וכתוב על בעלי התוספות שכל השבוע לא היו הולכים הביתה, ישבו ולמדו "יומם ולילה" בלי ללכת הביתה, רק לשבת הלכו הביתה. וזה היה כואב לו - לשטן, אז אח"כ היה הפוך, צרפת נהיה לגמרי בלי שום תורה.

וזה מה שהיצר רוצה, לכן הוא עושה שהאבא לא רוצה והאמא לא רוצה שילכו ללמוד, הכל כדי שלא יהיה תלמיד חכם, ולא דוקא אם יהיה גאון גדול, אלא אפילו תלמיד חכם קטן ג"כ לא, הוא לא יכול לראות.

וזה אתם צריכים לדעת שזה התכלית של בן אדם - תורה! כמו שכתוב במסילת ישרים שזהו העידון הגדול וכו'. וכמו שרואים שהשביע את הס"מ למה עושה את זה, אמר לא איכפת לי שום דבר רק תורה! שלא יהיה תורה, זה מה שאיכפת לו.

התכלית של האדם הוא להיות "בן תורה", ומה שאתם יותר מתגברים תהיו מאושרים, אחרת מה תשארו כולם - עמי הארץ, ולא לחשוב שעם הארץ רק לא לומד תורה אבל מקיים קצת מצוות, אלא הוא לא מקיים כלום! אח"כ הוא גדל ולא יודע הלכות שבת, ולא יודע שום דבר! ומה נהיה ממנו ח"ו - חילוני, וזה מה שהס"מ רוצה.

ואתם צריכים לדעת שכל התכלית של הבחור - של יהודי, צריך להיות "בן תורה" וזה החיים שלו, אם אין תורה אין חיים!

ואם תלכו בדרך הזה, תזכו להיות תלמידי חכמים, וההורים אח"כ יהיה להם נחת מכם, כעת הם לא רוצים, אבל אח"כ דוקא מהילדים שלומדים תורה מהם יש להם אחרי זה נחת.

ה' יעזור שתזכו אתם וכל המשפחה יחד, שתהיו יראי שמים תלמידי חכמים, והקב"ה יהיה מרוצה ויהיה המשך לכלל ישראל, ולא ח"ו המשך של עמי הארץ, ה' יזכה אתכם שתזכו.

לדבר בלשון הקודש

הגר"ח היה נוהג בשבת לדבר רק בלשון הקודש, מכיון שכך ידבר פחות שיחה בשבת דהרי לא רגילים לדבר בשפה זו, ויזכר עי"ז. [ועי' משנ"ב סי' ש"ז סק"ה דכ' ז'אנשי מעשה נזהרים ביותר מזה שלא לדבר בשבת אפילו דברים הכרחיים כ"א בלשון הקודש] [ונראה שטעמם הוא למגדר מלתא כדי שלא יבואו לשיחה בטלה] כ"כ בא"ר, עכ"פ המשנ"ב].

הדיבוקים

בזמן הגר"ח היה דיבוק שאמר שהוא הראשון שזרק את האבן על זכריה באבנים. **רואים עומק החטא** שאפילו שעבר אלפים שנה נשאר עדין צורך לתקן.

והגר"ח אמר שיהיה עוד זמן שלא יראו גם את הגילוי הזה של הדיבוקים. [ואמר רבנו שאם היה בדורינו דיבוקים, היו עוד מנסים לעשות מזה כסף].

לא רצה לשמוע מהגר"א

להגר"ח היה ארבע אחים, ואחד מהם לא רצה לקבל מהגר"א כי טען שמחדש דברים חדשים.

מעלת קבלה להתפלל במנין

הגר"ח אמר שאם תמיד מקפיד על תפילה בציבור יהיה לו ס"ד שיוכל תמיד להתפלל במנין, ופעם התעכב באחד העיירות ולפני חצות הלילה הגיע עשירי.

ובאמת רואים בחוש שמי שמבטל מצות תפילה במנין יהיה לו קשה לחזור להתרגל לזה.

לימוד הקבלה

הגאון רבי אליהו רוגלר הי' תשעה שבועות אצל ר' חיים מואלוזין ובא לשמוע ממנו דברים כדי ליכנס בתורת הקבלה, לבסוף דיבר עמו רק בעניני דעלמא ועזב את המקום כי ראה שאין בכך תועלת. ואח"כ בסוף ימיו ניסה ללמוד לבד תורת הקבלה, ונכח לדעת שכל מה שדיבר עמו, היה כדי להיכנס לתורת הקבלה והצטער על שהלך ממנו ולא שמע עוד דברים.

פרנס לשם שמים

הגר"ח אמר שאביו הי' עסוק בצרכי ציבור באמונה לש"ש, ולכן זכה לבן ת"ח שאף בזמן התנאים הי' נחשב לת"ח כונתו היתה לרבי זלמלה. כי היה כ"כ